

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1146/2022
20.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милунка Арсић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва „Шпик Иверица“ д.о.о. Ивањица, чији је пуномоћник Лидија Милановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3750/20 од 16.11.2021. године, у седници већа одржаној 20.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3750/20 од 16.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3750/20 од 16.11.2021. године, преиначена је пресуда Основног суда у Ивањици П1 1197/18 од 24.09.2020. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде материјалне штете због смањене могућности обављања делатности на пољопривреди, исплати за период од априла 2014. године закључно са јулом 2020. године одређене месечне износе, ближе одређене у изреци, а од августа месеца 2020. године па убудуће, док за то буду постојали законски услови и разлози, месечно по 8.338,55 динара, са законском затезном каматом по стопи утврђеној Законом о затезној камати почев од 05. у месецу за месец који се плаћа до исплате, с тим да доспеле рате плати одједном у року од 8 дана од дана пријема пресуде, а убудуће 05. у месецу за месец који се плаћа под претњом принудног извршења и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 205.535,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог на радном месту ..., а дана ...2013. године задобио је повреду на раду приликом чишћења покретне траке за производњу ... у погону туженог, услед чега је претрпео вишеструке повреде десне доминантне руке које су имале за последицу трајно умањење радне способности код тужиоца од 15%. У периоду од ...2013. године до 19.01.2015. године тужилац је био потпуно радно неспособан за рад на свом радном месту, као и за пољопривредне радове на регистрованом пољопривредном газдинству са производњом малине на 20 ари и другим пољопривредним радовима. Оцењено је да допринос тужиоца настанку штете износи 30%, јер је тужилац приступио чишћењу покретне траке када машина није била заустављена.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд је применом одредби Закона о облигационим односима, цитираних у образложењу пресуде, оценио да постоји основ за обавезивање туженог на накнаду материјалне штете коју је тужилац због немогућности обављања пољопривредне делатности, а услед повреде на раду претрпео и коју ће убудуће трпети због трајно умањење радне способности од 15%. Износ накнаде материјалне штете, на који је обавезао туженог, у виду изгубљених прихода у пољопривреди у спорном периоду, што је основ за одређивање висине ренте као облика накнаде штете од пресуђења за убудуће, првостепени суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака економске стукe, обрачунате на бази зараде тужиоца, остварене код туженог, уз примену процента трајног умањења његове радне способности.

Насупрот становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд оценио да је првостепенени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је засновао побијану пресуду, а што је водило и погрешној примени материјалног права, због чега је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио, као неоснован.

Према одредби члана 195. став 1. Закона о облигационим односима, ко другоме нанесе телесну повреду или му наруши здравље, дужан је накнадити му трошкове лечења или друге потребне трошкове у вези са тим, као и зараду изгубљену због неспособности за рад за време лечења. У том смислу накнада материјалне штете у виду измакле користи од њеног настанка до окончања лечења односи се на губитак у заради коју би оштећени остваривао да није дошло до повређивања. У смислу члана 189. став 3. ЗОО при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се основано могао очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Под изгубљеном зарадом од момента окончања лечења па до момента доношења судске одлуке о накнади штете - сматра се она зарада коју би оштећено лице остварило да није постало потпуно или делимично неспособно за рад, па оштећеном припада право на разлику у заради коју остварује и коју би остваривао да није повређен.

Рента је очекивани губитак зараде у моменту доношења судске одлуке па за будуће, због потпуне или делимичне неспособности за рад. У смислу одредаба члана 188. и члана 195. став 2. ЗОО основ за остварење права на ренту, као облика материјалне штете, постоји ако се утврди да оштећени услед претрпљених повреда и нарушења здравља не може да остварује приход од рада који би остваривао да је здрав и да му није умањена радна способност.

Ова зарада као вид штете утврђује се на бази чињеница које су познате у моменту доношења судске одлуке и она се утврђује на основу висине зараде коју би лице, које је потпуно или делимично неспособно за рад, остварило у том моменту да је било способно за рад, а коју због одређене неспособности није остварило.

Тужилац је у моменту настанка штетног догађаја обављао послове код туженог и послове у пољопривреди на засаду малине на регистрованом пољопривредном газдинству, за које послове му је након повређивања радна способност умањена за 15%. Међутим, тужилац није доставио ни предложио извођење доказа на околност висине оствариваних прихода од којих се, радећи у пољопривреди у периоду пре повређивања, издржавао. По оцени Врховног касационог суда, није било основа да се висина накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде и ренте на пословима у пољопривреди утврди према заради тужиоца коју је остваривао код туженог.

Иако је у поступку доказао основ тужбеног захтева, тужилац је висину претрпљене материјалне штете у пољопривреди био дужан да докаже вештачењем од стране вештака пољопривредне струке, и то висину прихода у пољопривреди које би у периоду потпуне неспособности за рад основано могао очекивати према редовном току ствари (имајући у виду његово здравствено стање, године старости, као и конкретне послове које је обављао у пољопривреди и временски период током године у ком би радио), а чије је остварење спречено повредом на раду, као у наредном периоду у оквиру преостале радне способности висину разлике у приходима које на истим пословима према преосталој радној способности остварује и коју би остваривао да није постао делимично неспособан за рад, што је основ и за одређивање ренте за период од пресуђења па за будуће.

Имајући у виду да је тужени током поступка оспоравао основ, што подразумева и висину постављеног тужбеног захтева, то је применом правила о терету доказивања тужилац правно релевантним доказима требало да докаже висину постављеног захтева, што у конкретном случају није учинио, тим пре што се о висини прихода у пољопривреди није изјаснио ни приликом давања исказа пред судом када је саслушан у својству парничне странке.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука о тужбеном захтеву је донета правилном

применом материјалног права и правилном применом правила о терету доказивања, за коју су дати доволни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**